

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2018-11-22

Justitiedepartementet

I(4)

Dnr V 2018/1569

Rektor

Yttrande över promemorian Genomförande av student- och forskardirektivet (Ds 2018:37)

Lunds universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss. Universitetet avger härmed följande synpunkter som sammanställts av en arbetsgrupp¹ efter hörande av samtliga fakulteter, sektionerna Externa relationer, Student & utbildning, Forskning, samverkan och innovation och Personal, samt Lunds universitets studentkårer.

Sammanfattning

Lunds universitet välkomnar i stort de lagförslag som ges i promemorian då de underlättar för internationaliseringen av svensk högre utbildning och forskning samt stärker Sveriges position som en kunskapsnation. För Lunds universitet, som är ett brett och internationellt lärosäte, kommer lagförslagen gynna såväl individuella forskare och studenter som ett fortsatt multinationellt utbyte och samarbete. Universitetet anser dock att det finns utrymme för ett förtydligande och utvidgande av de föreslagna lagändringarna, i synnerhet genom att benämna och behandla doktorander som en särskild tillståndskategori.

Inledning

I Lunds universitets yttrande över delbetänkandet *En strategisk agenda för internationalisering* (SOU 2018:3) framfördes att "[e]n grundförutsättning för att öka landets attraktivitet som studie- och arbetsdestination är utan tvekan en förbättring av Migrationsverkets handläggning av uppehållstillstånd och arbetstillstånd". Förslagen i promemorian är därmed viktiga led i arbetet att främja internationaliseringsagendan.

Lunds universitet anser dock att doktorander särskilt måste synliggöras i de föreslagna lagändringarna. Följden av MIG 2016:18 har inneburit negativa konsekvenser för doktorander som tidigare vistats i Sverige med ett annat uppehållstillstånd, exempelvis som gästforskare när de ska ansöka om uppehållstillstånd för (forskar-)studier. Lunds universitet uppmanar därför till en mer generös tillämpning av lagen vid byte av grund för

---

¹ Arbetsgruppen har bestått av ordförande Louise Corrigan, sektionen Externa relationer, Thomas Achen, sektionen Student & utbildning, samt Julia Edgerton och Åsa Thormählen, sektionen Personal.

uppehållstillstånd. Universitet efterfrågar även tydligare direktiv vad gäller rätten till arbete för de personer som befinner sig mellan gällande tillstånd i Sverige. Vidare saknar universitetet riktlinjer vad gäller möjligheter till permanent uppehållstillstånd i de föreslagna lagändringarna.

Nedan följer specifika synpunkter på promemorians förslag som Lunds universitet vill lyfta fram.

Kapitel 7.4 Sjukförsäkring

Lunds universitet efterfrågar ett förtydligande vad gäller såväl ansvar som möjligheter för forskare att ordna med egen sjukförsäkring, då detta inte längre kommer ingå som en del av mottagningsavtalet. Det kan vara mycket svårt att teckna en privat försäkring som uppnår de krav som stipuleras i prövningen av uppehållstillstånd.

Kapitel 7.6 Försörjningskrav

Lunds universitet ser positivt på förslaget att utvidga bedömningen av tillräckliga medel för uppehälle under tillståndstiden. Detta kommer att medföra en utökad möjlighet för behöriga och kompetenta individer att beviljas uppehållstillstånd i Sverige för forskning eller studier inom högre utbildning, vilket i tur innebär att Sveriges attraktionskraft som destinationsland för utländska forskare och studenter stärks.

Kapitel 9.1 Villkor för uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning

Lunds universitet instämmer med bedömningen att det åligger respektive lärosäte, och inte någon annan myndighet, att göra bedömningen huruvida en utlänning uppfyller kraven för tillräckliga språkkunskaper för att kunna studera vid lärosätet. Genom att lärosätet får behålla äganderätten över denna bedömning minskas bördan på andra myndigheter och ärendehandläggningen kan förkortas ytterligare. Vidare motverkar det risken för att berörda myndigheter ”överprövar” de bedömningar som redan skett.

Kapitel 9.2 Tillståndstid

Lunds universitet ställer sig mycket positivt till möjligheten att bevilja fleråriga uppehållstillstånd för studenter. Som uttalats i Lunds universitets remissvar till delbetänkandet *En strategisk agenda för internationalisering* (SOU 2018:3) påverkar de långa handläggningstiderna i förlängningsärenden universitetets kärnverksamhet negativt genom att motverka internationalisering och genom att verka avvisande. Förslaget kommer således att öka Sveriges attraktionskraft som destinationsland för utländska studenter.

Lunds universitet är dock emot att utgångspunkten för detta lagförslag är studenter som läser till en masterexamen. Universitetet erbjuder flera kandidatutbildningar på engelska och anser därmed att främjandet av internationaliseringen av högre utbildning bör ske i varje steg, för alla utbildningar – även för studenter som läser till en kandidatexamen.

Kapitel 9.3 Undantag från kravet på arbetstillstånd

Lunds universitet är i grunden positivt till studenters rätt att arbeta i Sverige under studietiden, och anser att det är viktigt att värna det kvalificerade arbetskraftsutbud som kommer från internationell studentmobilitet. Universitet ser dock en risk med undantaget från kravet på arbetstillstånd då det, tillsammans med Migrationsverkets lågt ställda krav när det gäller bedömningen av godtagbara framsteg i studierna i samband med förlängningsansökningar, gör att studenter förleds att inte ta kravet på heltidsstudier på allvar.

Detta blir särskilt viktigt sett till den föreslagna skärpningen av utlänningslagen som föreslås i kapitel 14.2.1 som stipulerar att uppehållstillstånd ska återkallas och förlängning avslås för studenter som avslutat sina studier i förtid för att istället arbeta.

Kapitel 13.1 Upphållstillstånd efter slutförd forskning eller efter slutförda studier

Lunds universitet instämmer med promemorians bedömning att utländska studenter och forskare bidrar positivt till det svenska samhället i stort och utgör ett väl kvalificerat arbetskraftsutbud och anser därför att rubricerat förslag, att förlänga uppehållstillstånd efter slutförd forskning eller slutförda studier från sex till nio månader, är ett mycket bra initiativ.

Universitet ser dock gärna, med beaktande av ovanstående intention, en mer generös tillämpning av lagens bestämmelser vad gäller övergången från uppehållstillstånd på grund av studier till ett för slutförda studier. I nuläget mister många studenter möjligheten att ansöka om ett tillstånd efter slutförda studier, då uppehållstillståndet för studier löpt ut innan dessa blivit helt avklarade. Detta är vanligt förekommande för studenter som fått en förlängning av sitt uppehållstillstånd på grund av studier och där sista tillståndsdagen ligger i nära anslutning till examinationsdagen.

Kapitel 13.2 Upphållstillstånd efter slutförd forskning eller efter slutförda studier för den som har vistats i Sverige med ett tillstånd utfärdat av en annan EU-stat

Se kommentarer för kapitel 13.1.

Kapitel 14.2.2 Fakultativa grunder för att återkalla eller neka förlängning av ett uppehållstillstånd

Som ovan anförts under kapitel 9.3, kan det även finnas anledning att se över rådande krav för godtagbara framsteg i pågående studier. Idag är kravet 15 högskolepoäng första året, 22,5 högskolepoäng andra året och därefter 30 högskolepoäng per år (se MIG 2009:5). Universitet anser att en höjning av nuvarande krav skulle ge ett tydligt signalvärde i frågan att ta heltidsstudier på allvar.

Kapitel 16.2 Forskares rörlighet för kortare vistelse i Sverige

Lunds universitet ser mycket positivt på förslaget att tillåta forskare att verka i Sverige med ett uppehållstillstånd utfärdat av en annan EU-stat.

Kapitel 16.4 Rörlighet för studerande

Vidare välkomnar Lunds universitet förslaget som läggs fram att studenter, med ett giltigt uppehållstillstånd för studier utfärdat av andra EU-stater, får studera i Sverige upp till ett år. Detta ändringsförslag kommer ha en positiv inverkan på universitetets medarbetare och studerande, då vi erbjuder flera multilaterala program för såväl svenska som internationella studenter.

Lunds universitet har inte några invändningar mot det underrättelsekrav som föreslås gälla för studenter.

Vad gäller doktorander anser Lunds universitet dock att de ska omfattas av andra regler, då den verksamhet de ingår i kräver och kommer att kräva frekvent rörlighet mellan lärosäten och forskningsinstanser (på samma sätt som forskare). Lunds universitet anser att doktorander ska tillåtas samma längd på sin vistelse i Sverige som studenter, men *inte* omfattas av underrättelsekravet.

16.5 Undantag från kravet på arbetstillstånd

Se kommentarer för kapitel 9.3.

17.4 Skriftliga och motiverade beslut

För att underlätta för tredjelandsmedborgare ser Lunds universitet gärna att första sidan av beslut om uppehållstillstånd, som innehåller upplysningar till den tillståndssökande, meddelas på engelska såväl som svenska.

Beslut

Beslut om att avge detta yttrande har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av internationell koordinator Louise Corrigan.

Torbjörn von Schantz

Louise Corrigan
(Externa relationer)